

SZERKESZTŐSÉG

hova
a lapba szánt kéziratok
küldendőkSzékelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.Előfizetési pénzek,
reklamációkBecsek Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-
zendők: Sz.-udvarhely,
Árpád-utca 3.

VASÁRNAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

FŐSZERKESZTŐ:
NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár
FELELŐS SZERKESZTŐ:
VAJDA FERENCZ,
székelyudvarhelyi ref. pap.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:
minden vasárnap egy iven.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Nyilt levél

a hosszufalusi ev. ref. missiói egyházközség tagjaihoz. *)

Kedves atyámfiak! kiket a kegyelmes Isten az én lelkipásztori gondjaimra bízott, hogy legel-
tetnélek titeket, az Urnak nyáját, az evangélium-
nak gyönyörűsége mezején s vezéreljem az élet
küzdemeiben eltikadt lelketek az örökélet vízé-
nek kristály forrásához: szívemnek teljes szere-
tetével köszöntelek titeket. »Kegyelem és békesség
tinektek az Istentől, a mi Atyánktól és az Ur
Jézus Krisztustól!«

Ugy-e nem veszitek rossz néven, ha itt, a mi
kedves lapunk, a »Vasárnap« hasábjain is szólok
tihozzátok, intézvén hozzátok egy lelkipásztori
nyilt levelet? Ugy sem igen van alkalom arra,
hogy egyszerre szóljak hozzátok, hiszen ti nagyon
el vagytok szórva Hétfaluban és környékén, sőt
még édes hazánk határán túl idegen földön is
vagytok, kiknek gondját az Ur nevében fölvettem,
mert elepedve és szétszülve valátok, mint pásztor
nélkül való nyáj. Szeretettel kérlek tehát, halljá-
tok meg és vessétek szívetekbe, a mit mondani
akarok annak nevében, a ki engemet a ti lelketek
pásztorául elhívott.

Mindenekelőtt hálát adok a mindeneket atyai
szeretettel gondozó szent Istennek, a ki nem tette
hiábanvalóvá az én 15 évi sok és nehéz küzdel-
memet, hanem sokaknak szívében megáldotta
Krisztus evangéliumának elhintett magvait, melyek
megtermették a hitéletnek drága gyümölcseit.

*) Szóljon ez a levél, ne csak azoknak, a kikhez intézve
van, hanem anyaszentegyházunk minden tagjának. (Szerk.)

Nem is említve a hitbuzgóságnak, az áldo-
zatkészségnek, anyaszentegyházunkhoz való ren-
dithetetlen ragaszkodásnak ama drága gyümöl-
cseit, a melyeket ily rövid idő alatt, ily kényes
viszonyok között, közületek sokaknak lelke ter-
melt: csak egyre hivatkozom, a mely engemet
boldoggá tesz és a melyért én reátok büszke va-
gyok, mert ezzel adtatok legfényesebb bizony-
ságot evangéliumi szent vallásunk, drága anyaszent-
egyházunk iránt táplált buzgó szerelmeteknek.
Kimondom, hogy a ti hívó lelketeknek, szerető
szíveteknek e fényes bizonyosága, e drága gyü-
mölce e mi hiterősítő, lélek nemesítő kedves la-
punknak, a »Vasárnap«-nak felkarolása, olva-
sása, terjesztése. *) Szegények vagytok földi javak-
ban; de érzitek, hogy a lélek drágább, mint a
test s valljátok és gyakoroljátok a Krisztussal,
hogy »nemcsak kenyérrel él az ember, hanem az
Istennel igéjével is«. Ti megértettétek, hogy ne-
künk, mint az evangélium szerint reformált anya-
szentegyház szétszórtan élő tagjainak, nagy szük-
ségünk van egy összekötő kapocsra, mely a mi
lelkeinket egymáshoz és szentegyházunkhoz kösse
elválhatlanul. E kapocs, mely Krisztusban való
hitünk egységét külsőleg is mutatja: a »Vasár-
nap«, melynek igéit olvasva, lelkünk találkoznak
s összeolvadnak az Istennek és embernek, hazá-
nak és nemzetnek szeretetében.

Levelemnek főcélja, szeretett hiveim, éppen
az, hogy kérve-kérjelek titeket, kik befogadtátok
a ti házatokba ezt a hü barátot, ne üzzétek on-
nan ki soha; mert a ki e kedves lapot befogadja
és áhitattal olvassa: az magát a Jézus Krisztust

*) 83 példányban jár a hosszufalusi körlelkészség te-
rületére a Vasárnap. (Szerk.)

fogadja házába, szívébe és vele együtt azt, a ki Őt elbocsátotta a mi üdvösségünkre, a mi Istenünket, édes Atyánkat. És oh mily boldog ember, aki Istennel és szent fiával az Ur Jézussal lakozik életének minden idejében! Áldott annak felkelése és lefekvése, áldott minden munkája, meg van annak szentelve minden öröme, minden fájdalma és neveztetik annak háza békesség hajlékának, mennyország pitvarának, az Ur templomának.

De nemcsak azokhoz szólok, kik a Vasárnapot olvassátok; hanem szólani akarok azokhoz is, akik e lapot nem fogadtátok be, sőt elutasítottátok. Azt mondja talán ezek közül valaki: én szegény ember vagyok, nekem a pénz szükségesebb dolgokra kell. Hogyan? Hát van valami szükségesebb, valami előbbvaló, mint lelked békessége, üdvössége? Hát csak a testre akarsz áldozni mindent és a lélekre nem adsz semmit? Hisz a léleknak is táplálék kell s ha Isten ígését megvonod tőle: bűnnel fog táplálkozni, saját vesztére. Vagy azt hiszed, hogy az a 4 korona, melyet egyedül, avagy másodmagaddal e jó lapért évenként fizetsz, nem térül meg kamatostól, *ha úgy olvasod mint olvasni kell?* Légy meggyőződve, kedves atyámfia, hogy e Krisztus tiszta evangéliumát hirdető lap nemcsak lelkednek, hanem testednek is hasznára van; nemcsak lelkedet gazdagítja örökkévaló kincsekkel, hanem a konyhára is hoz valamit; nemcsak lelkedet gyógyítja, hanem testednek is egészségére szolgál. Kétkelkedel szavaimban? Próbáld meg csak te, a ki eddig szivesebben jártál a csapszékbe, min: a templomba, inkább adtad pénzedet testet és lelket

megőző részegítő, butító italokért, mint ily lélek-nemesítő olvasmányért: próbáld meg: látogasd buzgón az Istennek házáat s meríts ott az *élet-vizéből*; szabad idődet, családod körében, szenteld a »*Vasárnap*« és ezzel kapcsolatban a *Biblia* olvasásának s tapasztalni fogod, hogy a korcsma nem lesz többé előtted kedves; hogy undorral gondolsz a multra, a részegsége, dobzódásra. Tapasztalni fogod, hogy tested üdébb, lelked nyugodtabb lesz; hogy munkakedved fokozódik, becsületed, vagyonod gyarapodik és házad, mely eddig csak nyomort, siralmat, elégtelenséget, háborúságot és szegységet látott: a jólétnek, az öröme, a megelégedésnek, a békességnek, boldogságnak és tisztességnek hajléka leend. Igen, igen, atyámfia, Isten ígéje, melyet e lapban is hirdettünk, nemcsak lelkedet táplálja, neveli az örökéletre; hanem áldása kihat a földi életre, a testi jólétre is. Megadja a mindennapi kenyeret, ruházatot, tisztességet, becsületet, mert nem csak imádkozni, hanem hiven munkálkodni is tanít, buzdit, lelkesít. Megóv a pazarlástól, az okatlan fényűzéstől s házadat az erények templomává szenteli föl.

Szeretett hiveim! Levelemet azzal a kéréssel zárom be, hogy nyissátok meg mindnyájan a ti házatokat és szíveteket az evangélium nagy áldásának, melyet e lap magával visz. A ti testi és lelki, földi és mennyei boldogságotokért: szerzzétek meg nekem ezt az örömet. *A remény-ségnek Istene pedig töltsön be titeket minden örömmel és békességgel a hit által, hogy reménységgel bővelkedjete, a szent lélek ereje által.* Ámen.

szerető pásztorotok

Zsigmond Károly.

(Hosszúfalú)

TÁRCZA.

A kivándorlókhoz.

— Irta: *Balázs József.* —

Bánatos anyának peregve hull könnye,
Mert fiai mennek, mennek veszendőbe . . .
Tápláló kebléről magukat letépik,
Sebet ejtve szívében, annak gyökeréig . . .
Mennek és szállanak hullámos tengerre,
Egymást csábitgatva százával egyszerre,
Alattuk a föld is fölsir amint mennek
Gondolatlan fölvel messze idegennek . . .

Búsan szól a harang, sir, panaszos fájón,
Amint hangja átzug a vidéken, tájon . . .
Az eltávozókat zokogja, siratja,
Mintha édes anyánk jajja volna abban;
Bánatos haragnak panaszos beszéde
Nem hatól be azok szívébe, lelkébe,
Messze idegenből csalóka fény bája
Elzsibbasztó mámort borított reája . . .

Az ősi otthonnak minden kis fűszála
Édes emlékekkel utjokat elállja,
Megnyílnak a sirok s kilépnek belőle

Testet-öltő csontok, kinn a temetőben . . .
Lefogják, marasztják . . . hasztalan, hiába,
Nem ismernek bennök szép hazánk fiára.
Nem ismernek bennök a régi magyarra,
Száz halált nem félő zugó zivatarra . . .

Zokogó anyának peregve hull könnye,
Égető fájdalmát nincs mivel befödje . . .
Fiai szívöket előle elzárván,
Elhagyják gondtalan, idegenül, árván . . .
A zokogó anya: magyarok hazája!
Ti hazát cserélők, gondoltatok rája? . . .
Nem rendül, szakad meg szíveteknek mélye,
Midőn visszanéztek határán, feléje? . . .

Oh, tekintsetek be a múlt homályába,
Melyen általragyog ezer év világa,
Hosszu ezerévnék fénye, dicsősége,
A miért a magyar egykor lánggal ége! . . .
Nézzétek, lássátok, mint zugó zivatar,
Erős győzhetlen volt hajdanán a magyar!
S ti megfélemezve itt és elhagynátok
A szent örökséget: szép magyar hazátok? . . .

Ha dicső őseink hazát védő vére,
Mely patakként omlott annak szent földére,
Ha csak parányban is, buzog még bennetek,
Nem lázad-e, forr föl önön-ellenetek? . . .
A hazért, a mely vissza esengve hív,
Nem jajdul, nem sir föl kebletekben a szív? . . .

Templomi éneklésünk.

Templomi isteni tiszteletünknek egyik, lényeges kiegészítő része az ének.

Ha szívünk vallásos érzelmeit a szép ima Istenhez emeli, ha a gyakorlati élet helyes nézeteivel, elveivel fűszerezett egyházi beszéd, — predikáció, — lelkünkben nemesebb gondolatokat, istenes érzéseket fakaszt és nevel: úgy a szép éneknek is kétségkívül döntő befolyása van, vallásos életünk megszilárdítására. Az éneklés, prot. anyaszentegyházunkban csak megvolna mindenhol, de a szép éneklésről a legtöbb helyen szó sem lehet.

A mai fejlettebb izlésű és előrehaladott világban pedig ez igen nagy fogyatkozásunk. A hiba, nézetem szerint, elsősorban ott gyökerezik, hogy énekeskönyvünk igen rég nem volt megújítva.

A régi dallamok, — bár zenei szépségükből semmit sem akarok levonni, — mind oly lassu ütemben vannak írva, hogy azokat énekelve, még a zeneértő emberek is önkénytelenül a tulságos elnyújtás hibájába esnek. Hát mit szólunk azon buzgó hívek énekléséről, kiknél az ütemeket a tudó jobb, vagy gyengébb kitartó képessége jelzi. Valóban szemrehányással kell illessük magunkat, hogy hitelveink, s általában hitéletünk minden irányu ágazatán reformálunk, csak éppen a szép éneklésnek az istenitiszteleteinken való meghonosítása érdekében nem teszünk ugyszólva egy lépést sem, vagy csak nagyon lassu igyekezettel.

A hol megvannak a haladás módjai és eszközei, még ott sem látunk semmi nevezetesebb újítást, a százados ósdi maradiság elve nyugöz mindnyájunkat.

Avagy tettünk-e a templomi éneklésünk fejlesztése érdekében annál többet, hogy egy néhány éneknek megtanítottuk a szövegét és még kevesebbnek a dallamát? Bizony nem. Pedig legalább népesebb és értelmesebb elemekből álló egyházainkban, úgy kellene az éneklésnek lenni, mint az külföldi protestáns testvér-egyházainkban van, vagy-hogy messze ne menjünk, a mint énekelnek szász hitsorsosaink is, legalább két hangon.

Igaz, hogy ezen elv megvalósításának egyik főfeltétele, a két hangon szerkesztett és gyorsabb ütemben átdolgozott énekeskönyv, de ennek megjelenését várni, nem feltétlenül szükséges, hiszen már régebben jelentek meg olyan művek, melyek egyházi énekeink dalamának két hangu szolamát tartalmazzák.*

Az azonban, hogy minden templomban kellő számu énekeskönyv álljon a hívek rendelkezésére, igenis első sorban szükséges, sőt kötelessége az egyháznak azok beszerzéséről mindenhol gondoskodni.

Tovább már ne halogassuk tegyünk lépéseket egyházi énektanításunk szebbé, vonzóbbá tételére érdekében. Az iskolákban, alkalmas egyletekben, a társadalomban munkáljunk oda, hogy az adott viszonyok és nehéz körülmények között is valamit lendítsünk a régi czikornyás, kacskaringós, elnyújtott egyhangu templomi éneklésünkön, legalább a szokottabb énekeinket tanuljuk meg, bár két hangon énekelni, hiszen a szép templomi éneklés, nemcsak szívünket nemesíti, de emeli az isteni tiszteletünk magasztosságát és lélekemelőbbé, vallásosabb szinezetüvé is teszi azt.

Gyerkes Mihály.

Isten igéje.

— Szomjuság Isten után. —

Zsolt. 42. 2-4.

Az emberi szívben mélyebb vágódás lakozik, a melyet a végtelen után való szomjuságnak lehetne nevezni. Ugy vagyunk már teremtvé, hogy a véges dolgok nem elégítenek ki. Ezért érzünk valami magasztost keblünkben, ha láthatjuk a végtelen rónaságot, a határtalan eget, a sötét éjnek titokzatosságát, a tengernek korlátlan messziségét. Ezért vagyunk olyan elégedetlenek minden-nel, a mi körülöttünk történik. A legnagyobb szépségnél is lehet még tökéletesebb s a legkiválóbb jóságon is talál valami hibát a bíráló szem. Örökös nyugtalanság a nagyság jutalma. Hiszen az, a ki megelégszik magával s azzal, a mit tesz, az már nem haladhat tovább előre a végtökéletesség felé. Tehát ez a lélek szomjusága Isten után. Végtelen tökéletességet feltalálni, ráakadni arra a jóságra, szépségre, a mit szem nem látott, szív nem érzett. Keresni a folt nélkül való igazságot s erkölcsi tökéletességet; ezután sóvárog a lélek. »Szomjuhozik az én lelkem az élő, erős

*Ilyenek a Borsai Chorál könyve, Szotyory Nagy Károly énekeskönyve, a Deák Gerő énekeskönyvei és a Vegler Gyula kéziratban levő letétele stb. Gy. M.

Nem lehet megélni már az ősi földön,
Ezt panaszoljátok gyászosan, nyöszörgőn,
Kimerült már annak áldást ontó mélye,
Hasztalan hasítja a gazda ekéje! . . .
Szomorú beszéd ez, édes magyar népem,
Mít el nem hihetni sehogy, semmiképpen.
A baj bennetek van, ti vagytok hibások,
Szív, erkölcs bennetek megváltoztak, mások! . . .

Ellenséges népek terjedeznek, nőnek,
Csak a magyar indult, gyáván veszendőnek.
Igen, mert szívvérét nem ősi tűz hajtja,
Az ősöknek képe, nem látszik meg rajta;
Egykor száz halál közt vitt a magyar útja
És ma már békében, megélni sem tudna?! . . .
Nem, nem! Így beszélni szégyen, örök szégyen,
Édes jó magyarom, drága magyar népem! . . .

Költözzék a szívbe erős hit: a régi,
Melynek tüzet látták, mult százévek égni,
Ölelje azt körül honszeretet lángja,
Uj ésszel, uj szívvel aztán föl munkára!
Zokogó anyáknak, édes hazánk könnye,
Nem hull többé ekkor le az ősi földre,
De mosolygó égnek lövell le sugára,
Az édes, az áldott szép magyar hazára! . . .

Istenhez«. A zsoltáriró fenséges, költői alakban fejezi ki a 42-ik zsoltárban a végtelenség után való epedését. Miért vágyakozunk Isten után? Az élet nehézségei levernek. Keressük a szabadságot, óhajtozunk valami jobb, szebb és nemesebb után, a melynek birtokában boldogabbnak érezhetjük magunkat.

Olykor az időjárás is olyan, hogy vágyakozunk derült, napfényes ég után. Sötét felhők borítják be a láthatárt, nem látjuk a napot, nem érezzük melegségét. A finom érzésű ember ezáltal levert kedélyállapotba jut. Nem tudja megmagyarázni okát. Hiába óhajt uralkodni érzelmein s kedélyállapotán, erőlködése nem sikerül. Ilyenkor kénytelen remélni. A felhők mögött van a nap, majd előjő, majd felderül az ég, akkor meleg lesz és világosság. A rövid napok elhúzódnak, a sötét hosszú éjjelek is elmaradoznak. Így tűrjük el a sötét napokat s az álmatlan éjjelet. A nap most nem süt, de majd felderül. Így vagyunk a lelkiekben is. Vannak órák, a mikor testi bajok elsötétítik a léleknek kilátásait. Vannak napok a mikor tulizgatott idegeink mellett majdnem elviselhetetlennek tűnik fel az élet. Sőt évekig elhúzódik a megváltás, a szabadság után való harca lelkünknek. Ilyenkor a reménység lép a hit helyébe s az tartja fenn életünket. »*A mit én cselekszem, most te azt nem tudod, ezután pedig megtudod*« (János 13. 7.) Felhő és homályosság borítja gyakran Isten utait és tanácsát. Most még nem értjük az ő végzését, de eljő az idő, a mikor megfogjuk érteni.

Mi gyakran elkövetjük az élet viharában azt a hibát, hogy a vigasztalás forrását önmagunkban keressük, ahelyet, hogy Istenhez emelkednénk lelkünk. Először is lehetetlenség vigasztalást találni saját kedélyállapotunkban, már csak azért is, mert érzelmeink nagyon is ingatagok. Ma jól érezzük magunkat s a testi jólét befolyása alatt vidámak vagyunk. De holnap már megváltozhatnak a külső viszonyok, a nap nem süt, zord szél rohan el ablakunk előtt s így nyomott, sötét, szomorú kedélyállapotba jutunk.

Ha Izrael gyermekei a pusztában nem az érczkigyóra, hanem örökösen saját sebeikre néztek volna, ha azt tekintik csak, milyen mély, milyen gyógyíthatatlan, bizonyára sohase gyógyultak volna meg. A szabadság egyetlen lehetősége csak az volt, hogy fordítsák el szemüket saját sebeik örökös vizsgálatától.

Igy vagyunk mi is. A mig el nem hagyjuk a reménytelen s beteges önvizsgálatot s nem fordítjuk figyelmünket önmagunktól el, fel az égre, Istenre, — addig nem gyógyulunk meg.

Ha keresztyén odaadással nézünk Istenre s tőle várunk szabadságot, akkor virrad a vigasztalás első napsugára.

Istent nem érinti a mi kedélyünk ingatagsága. Ha mi nyugtalanok vagyunk, őt azért örökös nyugalom fénye sugározza körül. Mi lehetünk önzőek, alacsonyok, nyomorultak, félénkek, Isten ugyanaz marad változatlanul: »Én az vagyok, a ki vagyok tegnap, ma és mindörökké«. Benne nincs változás, sem változásnak árnyéka. És ép-

pen ebben az állandó Istenben van a mi reménységünk, nem pedig abban az Istenben, a melynek őt a mi változó kedélyünk szerint képzeljük, ma így s holnap úgy.

Ezután az élő, erős, mindörökké való, maradandó, állandó változatlan Isten után szomjuhozott a zsoltáriró lelke.

Szomjuhozik a mi lelkünk is. Bár elégítették ki a Jézus által.

Király Béla,

h-bodoni ref. lelkész.

Hazai krónika.

— 1903. február 9. —

Országgyűlés. A t. Házban az elmúlt héten is a katonai javaslatokat tárgyalták. Az ellenzék megkezdte a formális ostromot a javaslatok ellen, s ha olyan erővel és kitartással folytatja, a mint eddig: nem egy hamar lesz vége a vitának. A kormány már is el van keseredve a hosszú vita miatt; sorra tárgyal az ellenzékkel, de az hajlíthatatlan. Már bizonyos, hogy márcziusban nem lesz sorozás. A sor alá kerülő legények tehát egy pár hónapig nyugodtak lehetnek, mert nem fogják előszólítani. Abban az esetben, ha a kormány mégis valami úton-módon törvényt tud csinálni a javaslatokból, kemény sorozásra készüljön el a legénység, mert nemcsak az évi rendszer létszámot töltik ki, hanem ezenfelül az ujonnan kért 12.360 főnyi többletet is. — *Február 9-én Balogh Mihály* beszél elsőnek a javaslat ellen. Neki nem kell, mert nincs nemzeti érzés a hadseregben. *Domahidy Elemér* már elfogadja a javaslatot, de követeli a két éves szolgálati időt és azt, hogy a magyar fiúk a behívót magyar nyelven kapják meg. *Szalay László* nem szavaz meg semmit a közös hadseregnek, mert még az élelmi szert is Bécsből hozassák, holott itt is kapnának. *Bakó József* utal a nagy katonai terhekre, mely alatt nyög az ország. Ne emeljék többet a terheket, hanem inkább hajtsák végre az 1848. XX. törvényezikket. *Szell K.* hogy a javaslatokból törvényt csinálhasson: indítványt nyújt be, hogy d. u. 3 óráig hosszabbítsák meg az üléseket. Ezt az indítványt *február 10-én* el is fogadta a többség. E napon gr. *Benyóvszky Sándor* kezdi a vitát. Nem fogadja el a javaslatot, mert a katonákat még most sem tudják jól élelmezni: hátha még több lenne a katona mit csinálnának? Most *Szentiványi Árpádra*, a volt habarék párt vezérére került a sor. A volt nemzeti párt — ugymond — minden érdek nélkül lépett be a kormánypártba. Hát a miniszteri szék, hát a Gullner államtitkársága — kiálltják balfelől. A katonai javaslatokkal

szemben elfoglalt álláspontját a párt nem adta föl a belépés után sem, s ha a kormány azokat, egy újabb katonai törvény módosításáig nem teljesítene, ők azonnal kilépnének a pártból. Elfogadja a javaslatot. Ezután még *Szatmáry* Mór bírálta meg élesen a javaslatot és a volt nemzeti pártot is. *11-én* jegyzőkönyvet hitelesítettek; *12-én Hellebront* Géza azt kéri, hogy a javaslatot vegyék le napirendről. Ennél több szónok nem is szólott a javaslatához, mert egy pár kisebb ügyet intéztek el. *13-án Vertán* Endre tordai képviselő

kibeszélte az egész ülést. Védelmébe vette a magyar nyelv és a magyar hadsereg jogosultságát. Kimutatja, hogy ma nincsenek magyar ezredek, csak Magyarországból sorozott katonák. Nemzeti hadsereg csak úgy lehet, ha abban a nemzet akarata, az állami méltóság kifejezésre jut. Nem fogadja el a javaslatot. *14-én* egy pillanatra bár, elterelődött a Ház figyelme a katonai javaslatoktól. *Lukács* László pénzügyminiszter javaslatot terjesztett be a *lisztviselők fizetésemeléséről*. A javaslatot pártkülönbség nélkül éljenzéssel fogadták és kiadták a pénzügyi bizottságnak. A javaslatok ellen *Veres* József és *Wilczek* Frigyes gr. beszéltek. Ülés végén két interpelláció volt. A vitát tovább folytatják.

A hazai ipar pártolása. *Fekete* Gábor, kolozsvári kir. ítélőtáblai elnök az EMKE február 12-iki választmányi ülésén, a hazai ipar pártolása érdekében a következő nagy fontosságú javaslatot terjesztette elő: Mondja ki az igazgató választmány, hogy T. tagjai hazafiságától elvárja, hogy a mely cikkekben megfelelő minőségű és áru honi ipartermény bevásárlási helyén kapható, — szükségleteit ebből fogják fedezni. 2. Átir a kereskedelmi és iparkamarákhoz, hasson kereskedőinkre, hogy a versenyképes hazai iparterméket, főleg ruházati, házberendezési és háztartási, gazdasági és irodai szükségleti cikkeket tartsák üzleteikben: hogy ez iránt a nagy közönséget alkalmas módon tájékoztassák s vevőiknek figyel-

mét ezekre felhívják; mert a fogyasztó közönség szükségleteit kész megfelelő hazai ipar cikkekben beszerezni s a kereskedőinktől elvárja, hogy közvetítő feladatuknál fogva erre alkalmat nyújtsanak. 3. Hasonló értelemben hozzájárulás s megfelelő intézkedés végett megkeresi a fiókjainkat: a hazai összes közművelődési egyleteket. Le kell már egyszer rázzuk közönyösségünket s a cselekvés terére kell lépni. Itt nem kell áldozat, csak egy kis hazafias kitartó cselekedet s a hazai ipar »fényre derül.« Ezen indítvány alapján mozgalom indul meg, hogy az egyes városok, törvényhatóságok is foglalkozzanak e kérdéssel és minden lehető tegyenek meg a jó honi ipar pártolására.

Világ krónika.

Maczedoniából az a hír érkezik, hogy a felkelők vezéreit elfogták és letartóztatták. Ez a körülmény azonban nem hatott valami nagyon a felkelőkre, mert nyíltan azt híresztelik, hogy a felkelés teljesen szervezve van s márcziusban kitör a forradalom.

Oroszország és Ausztria-Magyarország már elküldötték a török szultánnak azokat a javaslatokat, melyeknek életbeléptetésével békét remélnek Maczedoniában. Ha a szultán ottan rendet tud csinálni, politikai tekintetben továbbra is megmarad Maczedonia a keze alatt, ellenkező

esetben a két nagy hatalom együttesen intézkedik.

Francia országban annyi bor termett a múlt esztendőben, hogy a bornak literét másfél fillérért mérik. S úgy se tudják eladni. A szőlős gazdák kérést adtak be a kormányhoz, hogy szállítsák le a külföldi vámokat, hogy lehessen kivinni. Egy ötletes kereskedő azt indítványozta, hogy az állam vegye meg a katonák számára s adjanak minden legénynek naponta egy liter bort.

Várospusztító meteor. Kaliforniában egy meteor ugyszólván szétrombolta Anderson városkát. Óriási tüzgolyóhoz hasonlító meteor éjjel 4 órakor északnyugat felől jött és fülsiketítő zajjal repült el a városka fölött. Az óriási légnymás bezuzott minden ajtót és ablakot, sőt a gyöngében épített házakat is mind teljesen tönkretette. A város villamos vezetékai egészen használhatat-

lanokká váltak. Anderson városában a kétségbeesés kimondhatatlan és az ijedtségtől sokan megőrültek.

Egyházi élet.

Az udvarhelyi ref. egyházmegye febr. hó 16-án rendkívüli közgyűlést tartott Székelyudvarhelyen. Ennek a gyűlésnek legfontosabb tárgya volt az egyházmegye három ujjonnan választott gondnokának beiktatása. Péter Károly főjegyző buzgó imája után, Menyhárt esperes a gyűlés megnyitja, mire Gyarmathy Dezső főgondnok, Ráczkövy Sámuel és Somogyi István algondnokok leteszik az esküt. Az új főgondnok maga és társai nevében szép beszéddel köszöni meg az egyházmegye bizalmát. Törekvése — úgy mond — oda fog irányulni, hogy az egyházmegye és ezzel együtt a protestantizmus érdekeit úgy kifelé, mint befelé, munkálja. E végett, különösen hangsúlyozza a hitélet fejlesztésének szükségét. Csak, ha hitünkben erősek vagyunk úgy lehetünk erősek intézményeink megtartásában, jogaink megvédésében is. Anyagi erő forrásra is szükségük van. Népünk már roskadoz a nagy teher alatt. Ezen a bajon csak úgy segíthetünk, ha az állam végrehajtja az 1848. XX. törvénycikket. De, nem betűszerint, hanem annak szellemét, vagyis, ha törvényileg biztosított nagyobb segílyt folyósít. Főgondnok székfoglaló beszéde igen jó benyomást tett a közgyűlés tagjaira. Azután az érdemekben megőszült számvevő Kelemen János n.-galambfalvi pap helyébe választatott meg Biró Aron f.-boldogfalvi pap. Az egyházmegyei tanács világi tagjául Dr. Nagy Sámuel, a fegyelmi bíróság póttagjául lapunk felelősszerkesztőjét választották meg. Csia Kálmán azon indítványát, hogy a »Magyar Szó« című újság mellett, hivatalosan állást foglaljon az egyházmegye: áttették az Egyházmegyei Értekezlethez. Ezzel a gyűlés véget ért.

A kolozsvári ref. egyházban febr. 15-én a város négy pontján igen látogatott egyházi estélyt tartottak.

Hol tartják az ideai zsinatot. A magyarországi református egyházak ez évben zsinattartásra készülnek. A Debreczeni Protestáns Lap azt ajánlja, hogy az ideai zsinatot Kolozsváron kell megtartani. Ez lenne a harmadik egyetemes zsinat. Az első Debreczenben tartották 1881-ben; a másodikat Budapesten 1891-ben. Mi erdélyiek igen örvendénénk, ha az egyetemes zsinat Kolozsvárt tartatnék, mert ez is egyik igen jó alkalom lenne arra, hogy a kapcsolat minél erősebb legyen királyhágontuli testvéreinkkel.

Egy állami iskola felekezeti köntösben. Háromszék megyében Mikóújfalun a magyar kormány állami ellemi iskolát állított fel. Elnökévé az ottani róm. kath. plebánost, igazgató tanítójává a róm. kath. kántort nevezte ki. Eddig még a dolog rendben volna, mert több eset van, hogy másfelekezetek papjai is kineveztetnek gondnoksági elnököknek. De már ez nincs rendben, hogy az állami iskola tantermeiben és az annak külső falára

a feszületet kifüggeszék. A kereszt, a feszület, tudvalevőleg a katolikus vallást jelképezi, a pápa uralmát jelenti. Ennek pedig egy semleges intézetben nincs helye. Sérti az állam tekintélyét, sérti a más vallás felekezeteit. De még azt is megtette a katholizáló gondnoksági elnök ur, hogy a református hitoktatónak nem engedte meg órát tartani az intézetben. Hát ez mi egyéb, mint jogainknak lábbal tiporása, mi egyéb, mint minden áron való katholizálás? Aztán, ha az ilyen dolgot szóvá tesszük: mindjárt ránk kiáltják, hogy türelmetlenek vagyunk, felekezeti harcot kezdünk. Nem, édes hittestvéreink, sem türelmetlenek nem vagyunk, sem harcot kezdeni nem akarunk. Csupán törvényes jogainkat akarjuk megvédeni; saját hiteinket megtartani. Ez pedig kötelességünk. Tartsuk csak kölcsönösen tiszteletben egymás jogait: és e szép hazában soha sem lesz se türelmetlenség, se felekezeti harcz.

Egyháztársadalmi munka Szamosfalván.

A szamosfalvi ev. ref. egyház utczák szerint választott köri presbiterei, február 13-án este táncz-czal egybekötött egyházi felolvasó estélyt tartottak. Énekelt a helybeli fiatalság, szavalt egyik tanító és felolvasott a ref. lelkész, Muzsnai Miklós. Az estély célja az volt, hogy az önkéntes, tetszés szerinti belépési díjakból a »Vasárnap« című hetilap megrendeltessék és az utczák szerint megválasztott, olvasni tudó, köri presbiterek között kiosztassék. Ezeknek aztán kötelessége, hogy a felügyeletükre bízott utczák hiveinek a lapot hetenkint egyszer felolvassák, és így az egyház minden tagját egyházi életünkről és a világ folyásáról tájékoztassák. Ez a cél el is lett érve, mert az egyszerű, buzgó földmives emberek, pár előkelőbb egyén támogatásával, 10 koronát adtak össze a Vasárnap megrendelésére. És — a mint onnan írják — volt az estélynek egy követésre méltó oldala is. Az, t. i., hogy a fiatalság táncmulatságára a köri presbiterek ügyeltek fel, s ez által az egész estélyt az egyház, a vallás oltalma alá helyezték. Ez nem más, mint az egyházfegyelem gyakorlása minden parancs, minden körmön font szabály nélkül. Így van ez jól. Így kellene ennek lenni minden egyházban. A jó példa előttünk áll, ne szégyeljük követni.

Brassói egyházunkban is, a mint értesülünk a tél folyamán rendszeren tartottak egyházi estélyeket. Február 14-én volt a nyolczadik egyházi estély, a következő érdekes sorozattal: 1. A ref. tanulók énekkara dicséretet énekelt 2. Borosnyai Oszkár szavalta »Templom előtt« Benedek Jánostól. 3. Zene-duett. 4. Felolvasott dr. Gencsy Endre ny. főörzsorvos »A mértéktelen ital élvezet káros hatásairól«. 5. Vargha László tanító szavalta »Simon Judit« című költeményét Kiss Józsefnek. 6. Szóló ének hármónium kísérettel. 7. Sándor Lajos szavalta »Pókainé« cz. költeményét Gyulai Pálnak. 8. A közönséghez mint rendszeren Péchy Árpád lelkész hittérítő lelkes beszédet intézett. 9. Az estélyt a ref. tanulók énekkara egy zsoltár eléneklésével zárta be.

Kegyesség útja.

A világitó torony őrizőjének hite.

Egy kegyes és vallásos özvegy asszony, hogy fenntarthassa magát, az angol partokon egy világitó torony gondozását vállalta el. A melyik egyháznak templomát néha-néha felkereste, hittérítéssel foglalkozott, mely nemes célra szeretett volna ő is áldozatot hozni, de szegény volt s így a kevés pénzből nem adhatott. Csaknem mindennap jöttek látogatók a kik, miután a világitó torony belsejét megmutatta, fáradsága jutalmazásául valamit szoktak ajándékozni. Elhatározta tehát, hogy minden héten, a mit hétfő napon ilyen formán kap, azt félre teszi a nevezett szent célra, mint ami az Istené. A legelső hétfőn egy nagyon is urias kinézésű férfi jött hozzá, ki midőn minden megnézni valót jól megvizsgált, egy darab pénzt adott a kezébe. Az özvegy találgatta magában, hihetőleg egy shilling (körülbelül egy korona) lesz, de mily nagy volt bámulata, mikor látta, hogy az egy arany (10 korona). Ez sokkal több volt, mint amennyit valaha neki egy látogató adott. Nagy összeg pénz az, amivel szükölködő gyermekeinek sok mindent összevásárolhatott. Kezdte magában számíthatni, érdemes-e akkora összeget a nevezett célra ajándékozni. Tanácsot kért a szomszédoktól is, mire tevő legyen, kik azt javasolták, egy pár shillinget adjon oda, a többit tartsa meg magának. Miután buzgón imádkozott elhatározta, hogy fogadalmának megfelelőleg, az egész aranyat a Isten ügyének előmozdítására ajándékozza. A következő napon egy előkelő nő jött kis leányával egy diszes koscsiban, hogy a világitó tornyot megtekintsék. A szegény özvegy asszonnyal nagyon szívesen, leereszkedőleg bántak és mikor távoztak, a nő átadott valamit a leányának, hogy adja át az özvegy asszonynak. Mily nagy volt az asszony bámulata, mikor látta, hogy az egy 10 arany értékű papírpénz. (200 kor.) Ez az uri nő a kenti hercegnő volt a leányával, a néhai Viktória királynővel. A szegény asszony megtanulta, hogy haszon van benne, ha adakozik. Megtanulta: »Tiszteljed az Urat, a te marhádból, a te jövedelmednek első zsebéből«. Eképpen megtöltetnek a te csüred elégséggel és a must miatt a te sajtódnok válu bővölködnek. Péld. III. 9., 10.

Vallást változtat egy koronáért. Egy francia katona tiszt, ki becsületszavára fogoly volt, egy bibliát kapott. A mint olvasgatta, a tartalma oly mély benyomást gyakorolt reá, hogy eddigi hitetlen és kételkedő természetével felhagyott és elhatározta, hogy a róm. katolikus hitről áttér a protestáns hitre. A mint a vig czimborák észre vették rajta a nagy változást és gunyolták a vallás változtatásáért, teljes meggyőződéssel így felelt: »Nem tettem egyebet, mint Bernádote, az én régi tanuló társam«. »Igen de ő azért lett lutheránus« — viszonzá egyik barátja — »hogy koronát nyerjen«. »Engemet is az a cél vezérelt« válaszolt a vallásos tiszt. Csak az országra nézve különbözöm tőle. »Ő svéd ország koronáját akarta elnyerni, én meg a mennyország koronáját.«

Vigasztalás annak, ki kísértésnek van kitéve. Egy becsületes, jámbor földmives ember el megy a papjához és így szól: Tiszteletes ur! én folytonos kísértésnek és csábitásnak vagyok kitéve, sokat küzdöttem, hogy ellentálljak, nem egyszer imádkoztam az Istenhez. a kísértés most is tart. Mi tévő legyek? Félek, hogy ha még tart, elbukom. A pap szeliden nézett rá és így szól: A háborus időkben melyik katona tesz több szolgálatot a fővezérnek, az-é, akit őrszemnek állítanak ki, vagy aki lefekszik és alszik. És olyan időben kiket alkalmaznak inkább őrszemnek, azt-e, aki bátor, megbízható, vagy aki félénk és áruló? És nem kell-e az őrszemnek fegyverrel kezében, az éj sötétjében éberül vigyázni, hogy esetleg meg ne támadtassék. Menjen haza békességgel és adjon hálát az Istennek, hogy a mitől már szabadulni óhajtott — nem oldotta fel a kötelesség teljesítés alól.

Cs. Zs.

Mai képünkhöz.

A világ figyelme egy néhány hét óta Marokkó felé van fordulva. Forradalom ütött ki a kicsiny arabs tartományban. Szultánjának, *Abdel-Aziznak*, kinek képét lapunk mai számában bemutatjuk, trónja veszélyben forog. A fiatal szultán európai szokásokat akar meghonosítani országában, a mi nagy visszatetszést szült a buzgó mohamedánok előtt. Az elégedetlenek Bu-Hamara (magyarul »szamár fia«) próféta vezérlete alatt fogtak fegyvert. A háboru változó szerencsével foly. Nem lehetetlen, hogy a kerékpáros szultán egyszer csak meggondolkozik és felhagy minden ujítással, aztán ismét szent lesz a béke.

Vegyes hírek.

Országos vihar volt az elmúlt héten. Falb ur, a nagy időjós febr. 12-re a legnagyobb kritikus napot jósolta ebben az esztendőben. Csakugyan be is következett. Alig emlékeznek még öreg emberek is olyan rettentő nagy szél viharra, a milyen február 12-én és a következő napokon Magyarországon keresztül vonult. Legnagyobb volt a pusztítás Budapesten. A Baross-utczai dohánygyár óriási pléh fedelét egészen ledöntötte. A kár, mintegy 160 ezer korona. Megrongálta az új országházat, a budavári Mátyás templomot. Fedél nélkül hagyta gr. Tisza István lakását; felforgatott több szekeret, kocsit. Egy postatisztet, mint gyerek a könnyü labdát, úgy kapott fel a szél és oly erővel vágott a földhöz, hogy számos zuzódást szenvedett. Mindenfelől érkeznek a hírek a vihar által okozott károkról. Erdélyben iszonyu hóval, havas esővel vegyesen dühöngött a vihar. Besztercze környékén, Liptó- és Turóc megyékben méteresnél magasabb hó esett. Sok helyen a forgalmat egészen elzárta. Bizony, mégis nagy az Isten hatalma, de a föld népe csak ilyenkor látja meg. Szükség azért, hogy az Isten jelekben is megmutassa az ő hatalmát.

Zrinyi Ilona emléke. Ez évi február 18-án mult kétszáz esztendeje, hogy Zrinyi Ilona, a vértanu Zrinyi Péter leánya, előbb I. Rákóczi Ferencz, majd Thököly Imre kurucz király fenkölt lelkü neje, Nikodemia városában meghalt. Az áldott emlékű nagyasszony, akinek fia volt II. Rákóczi Ferencz, a nagy szabadsághős, ma is idegen földön porlad férjével, fiával és annak hűséges bujdosó társaival, Bercsényi Miklós és Eszterházy Antal grófokkal. Az országban több helyen kegyeletos ünneppel emlékeztek meg a nagy asszony haláláról.

A 48-as honvédsereg legmagasabb száma 130.000 harcosra ment, akikből ötvennégy év elteltével még mintegy huszezren vannak életben; ezek közül az év január havának végén összesen 13044 honvéd volt nyugdíjazva, még pedig 3 tábornok, 9 ezredes, 12 alezredes, 35 őrnagy, 197 százados, 299 főhadnagy, 526 hadnagy, 1394 tizedes és 9829 közvitéz. Ezek közül, a szemerjai csatának egyik közvitéze, Farczádi Sándor Dávid a napokban halt meg.

A hadügyminiszter kérdést intézett a szegedi üzletvezetőségéhez, hogy hány személy- és teherszállító kocsit tudna gyors készenlétbe helyezni mozgósítás esetén. Tehát, mégis csak készül valami a tavaszra.

Éhinség Dalmáciában. A rossz termés, a szokatlan szigorú tél szomorú sorsra juttatta Dalmácia északi részének lakóit. Selwica környékén több községben óriási az éhinség s itt-ott már az éhtifusz is jelentkezik. Az éhínségesek támogatására Zarában segítő-bizottság alakult.

Fölfalt templom. Rev. J. Peck angol miszionárius lelkész sok évet töltött az eszkimók földjén. Az 1897. évben hívői számára eszkimó nyelvre fordította az evangéliumot és mintegy 159 zsoltárt s ezt kinyomatta. A benszülöttek egy része megtanult olvasni s most már 80 keresztyén eszkimó élt a lelkész körül, a ki elérkezettnek látta az időt arra, hogy a hívőknek templomot emeljen. Mivel fa nem állott rendelkezésükre, a benszülöttek negyven fókabőrt ajánlottak föl, melyekből könnyű lécvázra 18—20 lábnyi magas templomot emeltek s hogy a nagy hideg ellen megvédjék, a tetejére és a külső falaira havat lapátoltak. Az üléseket üres ládából szögezték össze. De ez a sajtáságos templom még furcsább sorsra jutott. Egyik napon éhes kutyafalka rohanta meg s a havat félrekaparva, a fókabőröket mind fölfalta.

A székelyek juhok kapnak. A földmívelésiügyi miniszter székelyföldi kirendeltsége révén az Erdővidék kigazdait igen olcsó juhok kiosztásával igyekszik segíteni. Egyelőre 700 darab juh van utban Nagybaczon felé, ahol ezeket igen kedvező fizetési feltételek mellett a beszerzési áron alul fogják kiosztani. A környék turógyárai révén a juhtej könnyen értékesíthető s így az Erdővidéken igen kedvező hatása lesz az új fajta segítésnek.

Veszetzégi járvány. Az idej tél rendkívüli hideg volta miatt, Turócszentmárton környékén,

veszetzégi járvány ütött ki a kutyák között. A megye területein mintegy tizenöt embert martak meg a veszett kutyák. A sebesülteket a budapesti Pasteur-intézetbe szállították. A megye rendelkezésére eddig mintegy százötven kutyát pusztítottak el, a többire pedig 40 napi zárlatot rendeltek el. Az idén most már negyedizben rendelik el a zárlatot.

A „Vasárnap“ szeretet munkája.

Lapunk terjesztése. A Közhasznú Szövetkezet igazgatóságától vettük a következő levelet: »Van szerencsénk értesíteni a nt. Szerkesztő urat, hogy kezdő kis intézetünk ez évi csekély tiszta jövedelméből, valamint igazgatósági- és felügyelő bizottsági tagjaink áldozatkészségéből 390 koronát osztottunk ki kultur- és humán czélok támogatására és ezek között a »Vasárnap« terjesztésére is megszavaztunk 40 koronát, azaz: negyven koronát, azzal a kérelemmel, hogy emez összeg ellenében a lap 10 példányát méltóztassék megindítani és egy éven át küldeni a nagytiszteletű Szerkesztő ur által kiválasztandó olyan helyekre, hol e jelesen szerkesztett egyháztársadalmi heti lap a magyar nemzeti művelődésnek és az egyházas buzgóság fokozódásának a lehető legjobb szolgálatokat teheti. Abban a reményben, hogy jövőre még fokozottabb mértékben járulhatunk hozzá a Vasárnap terjesztéséhez, vagyunk kiváló tisztelettel st.« Midőn e szives adományt a legálásabb köszönettel nyugtázzuk, tudatjuk, hogy a Vasárnapot a következő helyekre küldjük: *Magyarósi* l. e., *szászfenesi* l. e., *kis-kapusi* társsegyház, *aljárjai* egyház, *besztercei* körlelkészség, *csikszeredai* körlelkészség (2 pld.), *vármezői* l. egyház, *kis-iklodi* l. egyház, *mező-pagocsi* l. egyház. Összesen 10 pl.

Szamosfalvi egyházunk buzgó lelkésze, *Muzsnai* Miklós gyűjtést indított a Vasárnap terjesztésére és 3 példányban rendelte meg lapunkat hivei részére. Ezen szép egyháztársadalmi mozgalomról egyházi életünkben részletesen is megemlékezünk.

Péchy Árpád brassói lelkész társunk megkezdte a Vasárnap számankint való elárusítását is. Kiadóhivatalunk minden számból küld neki 10—15 példányt és darabját 8 fillérbe számítva, hiveinek eladja. Kívánatra bárkinek küldünk eladás végett egyes számokat.

A »Vasárnap« szeretet alapja. Sepsiszentgyörgyről 2 koronát vettünk a Vasárnap szeretet alapjára. Gyűjtésünk ezzel együtt 25 kor. 60 fill. Hálás köszönet a névtelen adakozónak.

A szerkesztő postája.

K. A. Szepsiszentgyörgy. Két koronáért félévre czimére küldjük a lapot. A másik 2 korona elszámolása mai számunkban.

K. B. Az apróságokból még kérünk.

I. J. Jóni fog. A másikat is kérjük.

Olvasóinkat arra kérjük, hogy az egyházi mozgalmakról egy lev. lapon értesítsenek minket.